

19.1.2021

Viite

Ohjaus- ja työryhmien asettaminen luonnon virkistyskäytön strategian valmistelemiseksi

Asettaminen

Ympäristöministeriö on tänään asettanut ohjausryhmän ja työryhmän, joiden tehtävänä on valmistella esitys kansalliseksi luonnon virkistyskäyttöstrategiaksi, joka annettaisiin valtioneuvoston periaatepäätöksensä.

Toimikausi

11.1.-31.12.2021

Ohjausryhmän aloituskokous järjestetään 11.1.2021 klo 12.30-14.00 ja työryhmän 14.1.2021 klo 9.00-11.00

Tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaan on kirjattu (s.176): *Luodaan kansallinen virkistyskäyttöstrategia*. Tavoitteena on parantaa ulkoilun ja arkiliikkumisen edellytyksiä. Luonnon virkistyskäytön strategian valmistelulla on yhtymäkohtia myös useampaan muuhun hallitusohjelman tavoitteeseen.

Valtioneuvoston periaatepäätös toimintaohjelmasta luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseksi (VILMAT, 2003) toimi vuosina 2003-2012 strategisena ohjausvälineenä luonnon virkistyskäytön politiikalle. Uutta kansallista ohjelmaa ei ole tämän jälkeen laadittu.

Ympäristöministeriö teetti syksyllä 2018 Luonnon virkistyskäytön kansallisen koordinoinnin tarpeet ja toimijoiden roolit – selvityksen (Kaskas Media). Selvityksestä nousi esiin tarve vahvistaa luonnon virkistyskäytön kokonaiskuvaan valtionhallinnossa ja selkeyttää ministeriöiden väliset roolit sekä ehdotus laatia luonnon virkistyskäytön strategia yhdessä keskeisten toimijoiden kanssa.

Luonnon virkistyskäyttö koskettaa lähes kaikkia suomalaisia. Luonnon virkistyskäytön valtakunnallinen inventointi tutkimuksen (LVVI2, Metla 2010) mukaan 96 prosenttia Suomen aikuisväestöstä ulkoilee. Jatkotutkimus LVVI3 on parhaillaan käynnissä. Luonnon virkistyskäytön merkitys on korostunut

koronapandemian aikana. Se on yhtäältä osoittanut luonnon merkitystä kansalaisten hyvinvoinnille ja toisaalta tuonut esiin esimerkiksi luontokohteiden kuormitukseen liittyviä tekijöitä.

Tavoitteet

Tavoitteena on laatia vuoteen 2030 saakka ulottuva, eri hallinnonalojen kansallinen ulkoilua ja luonnon virkistyskäyttöä edistävä strategia yhteistyössä keskeisten toimijoiden kanssa. Strategia annetaan valtioneuvoston periaatepäätöksenä. Strategiaan sisällytetään konkreettisia, toiminnallisia tavoitteita.

Strategia toimii reittinä ulkoilun ja luonnon virkistyskäytön edistämiseksi pitkällä aikajänteellä sekä kirkastaa eri hallinnonalojen roolia tässä työssä. Samalla saatetaan luonnon virkistyskäytön hyötyjä laajasti suomalaisten tietoon ja osaksi yhteistä ymmärrystä kansanterveyden ja kansantalouden vaalinnassa.

Luonnon virkistyskäytön strategian valmistelussa huomiota kiinnitetään ainakin seuraaviin teemoihin:

- Kansanterveys ja kansantalous
- Lapset ja nuoret, luonnossa liikkumisen uudistuminen
- Läheisyys, saavutettavuus ja yhdenvertaisuus - periaatteet
- Luonnon virkistyskäyttö osana kansallista identiteettiä
- Virkistys luonnon ekosysteemipalveluna ja sen kestävyydestä huolehtiminen

Luonnon virkistyskäytön strategialla on liittymäpintaa useaan olemassa olevaan strategiaan tai ohjelmaan, esim. Liikuntapoliittiseen selontekoon, Kansalliseen metsästrategiaan, Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen 2030 – periaatepäätökseen, Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmaan ja Suomen matkailustrategiaan. Strategiatyön tavoitteena on huomioida liittymäpinnat ja rajata työ sen mukaan.

Ohjausryhmä

Ohjausryhmä seuraa hankkeen etenemistä ja käsittelee työryhmän työhön liittyviä keskeisimpiä linjauksia. Ohjausryhmä kokoontuu tarvittaessa, arviolta 3-4 kertaa toimikauden aikana.

Puheenjohtaja

Tarja Haaranen, ylijohtaja, ympäristöministeriö

Varapuheenjohtaja

Erja Metsäranta, rakennusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö

Jäsenet

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Y-vastuualue:

Tommi Muilu, ylijohtaja (jäsen)

Satu Pääkkönen, johtaja (varajäsen)

Kuntaliitto:

Taina Väre, erityisasiantuntija (jäsen)

Miira Riipinen, ympäristöpäällikkö (varajäsen)

Liikenne- ja viestintäministeriö LVM:

Maria Torttila, erityisasiantuntija (jäsen)

Johanna Vihtonen, suunnittelija (varajäsen)

Maa- ja metsätalousministeriö MMM:

Marianne Selkäinaho, maaseutuylitarkastaja (jäsen)

Juuso Kalliokoski, johtava asiantuntija (varajäsen)

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK:

Leena Kristeri, lakimies (jäsen)

Anna-Rosa Asikainen, lakimies (varajäsen)

Metsähallitus Luontopalvelut:

Sakari Kokkonen, päällikkö (jäsen)

Opetus- ja kulttuuriministeriö OKM:

Erja Metsäranta, rakennusneuvos (varapuheenjohtaja, jäsen)

Tiina Kivisaari, johtaja (varajäsen)

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö STM:

Mari Miettinen, asiantuntija (jäsen)

Työ- ja elinkeinoministeriö TEM:

Ida Honkanen, asiantuntija (jäsen)

Kirsi Tervola-Joutsen, asiantuntija (varajäsen)

Ulkoilufoorumi/Suomen Latu:

Eki Karlsson, toiminnanjohtaja (jäsen)

Anne Rautiainen, yhteiskuntasuhteiden asiantuntija (varajäsen)

Valtiovarainministeriö VM:

Jyri Inha, lainsäädäntöneuvos (jäsen)

Armi Liinamaa, budjettineuvos (varajäsen)

Ympäristöministeriö YM:

Miliza Malmelin, erityisasiantuntija (jäsen)

Matti Nieminen, erityisasiantuntija (sihteeri, jäsen)

Anna-Leena Seppälä, yksikön päällikkö, rakennusneuvos (jäsen)

Markus Tarasti, yksikön päällikkö, ympäristöneuvos (jäsen)

Ohjausryhmän sihteerinä ja jäsenenä toimii erityisasiantuntija Matti Nieminen ympäristöministeriöstä.

Työryhmä

Työryhmän tehtävänä on valmistella ehdotus luonnon virkistyskäytön strategiaksi. Ehdotuksessa tulee olla vuoteen 2030 ulottuvat konkreettiset, toiminnalliset tavoitteet. Työryhmä kokoontuu arviolta 5-7 kertaa.

Työryhmän puheenjohtajan päätöksellä voidaan asettaa myös lyhytaikaisia teemakohtaisia alaryhmiä.

Puheenjohtaja

Miliza Malmelin, erityisasiantuntija, ympäristöministeriö

Varapuheenjohtaja

Ville Schildt, neuvotteleva virkamies, Maa- ja metsätalousministeriö

Työryhmän jäsenet

Maria Torttila, erityisasiantuntija, LVM (jäsen)

Johanna Vihtonen, suunnittelija, LVM (varajäsen)

Ville Schildt, neuvotteleva virkamies, MMM (varapuheenjohtaja, jäsen)

Marja Kokkonen, metsäneuvos, MMM (jäsen)

Liisa Kajala, erityisasiantuntija, Metsähallitus Luontopalvelut (jäsen)

Matti Tapaninen, erityissuunnittelija, Metsähallitus Luontopalvelut (varajäsen)

Hannu Tolonen, erityisasiantuntija, OKM (jäsen)

Mari Miettinen, asiantuntija, STM (jäsen)

Kirsi Tervola-Joutsen, asiantuntija, TEM (jäsen)

Ida Honkanen, asiantuntija, TEM (varajäsen)

Miliza Malmelin, erityisasiantuntija, YM (puheenjohtaja)

Matti Nieminen, erityisasiantuntija, YM (sihteeri, jäsen)

Mika Ristimäki, erityisasiantuntija, YM, rakennetun ympäristön osasto (jäsen)

Sanna Andersson, erityisasiantuntija, YM, rakennetun ympäristön osasto (varajäsen)

Työryhmän sihteerinä ja jäsenenä toimii erityisasiantuntija Matti Nieminen ympäristöministeriöstä.

Kuuleminen ja osallistuminen

Ohjaus- ja työryhmä voivat kutsua kuultavaksi asiantuntijoita. Hankkeessa kuullaan ja osallistetaan niitä tahoja, joita valmisteltava strategia koskee. Laajan osallistamisen varmistamiseksi järjestetään strategiatyön alkuvaiheessa noin 5 teemallista työpajaa ja käynnistetään kaikille avoin verkkokysely. Strategialuonnoksesta järjestetään lausuntokierros.

Hankkeen kustannukset ja rahoitus

Hanke toteutetaan virkatyönä ja kukin organisaatio maksaa osallistujiensa matkakulut. Kokouskulut maksetaan ympäristöministeriön talousarvioliltä 35010101.

Ympäristö- ja ilmastoministeri

Krista Mikkonen

Ylijohtaja

Tarja Haaranen

JAKELU

Ohjausryhmä ja työryhmä

TIEDOKSI

Ympäristöministeriön osastot ja yksiköt